

NS

Corporate Legal

Laan van Puntenburg 100
Postbus 2812
3500 GV Utrecht
Nederland
www.ns.nl

Postbus 2812, 3500 GV Utrecht
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM)
Plesmanweg 1- 6
3597 JG DEN HAAG
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM)
Plesmanweg 1- 6
3597 JG DEN HAAG
Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM)
Plesmanweg 1- 6
3597 JG DEN HAAG
ELEKTRONISCH VIA INTERNET/OIM-CONSULTATIE

Datum	14 september 2016	Telefoon	06 - 55 74 39 00
Ons kenmerk	12059/ah	Telefax	030 - 235 77 00
Onderwerp	Internetconsultatie omgevingsregelgeving	E-mail	adriaan.hagdorn@ns.nl
Datum	14 september 2016	Telefoon	06 - 55 74 39
m		Telefax	00

Geachte dames en heren,

Op 1 juli jl. startte het Ministerie van IenM ("het Ministerie") een internetconsultatie met betrekking tot concepten voor de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet en een viertal algemene maatregelen van bestuur ("AMvB's"):

- Besluit activiteiten leefomgeving
- Omgevingsbesluit
- Besluit kwaliteit leefomgeving
- Besluit bouwwerken leefomgeving

Namens N.V. Nederlandse Spoorwegen en alle dochtervennootschappen die deel uitmaken van het NS-concern (hierna gezamenlijk aan te duiden als "NS"), reageren wij als volgt.

Algemeen

Deze (concept)regelgeving maakt deel uit van een omvangrijk wetgevingsproces dat moet leiden tot een volledige herziening (herschikking) van het omgevingsrecht. De daartoe strekkende Omgevingswet waar onderhavige AMvB's onder komen te hangen, is gepubliceerd in het Staatsblad. Een invoeringswet en -besluit zijn thans in voorbereiding. Deze bevatten overgangsbepalingen, de intrekking van wetgeving en nadere invulling van de Omgevingswet. Een (concept)tekst van deze invoeringsregelgeving is evenwel nog niet beschikbaar; deze wordt thans op ambtelijk niveau voorbereid. Dit is niet zonder belang omdat voor NS relevante onderwerpen uit het Besluit activiteiten leefomgeving nog niet bekend zijn en deel zullen gaan uitmaken van deze invoeringsregelgeving. Dat betreft § 3.8.9 over Spoorwegemplacements en Hoofdstuk 9 over Activiteiten rond spoorwegen.

De regelgeving voor deze onderwerpen is nog in voorbereiding en zal zorgvuldig moeten worden afgestemd op de regels die in het voorziene Aanvullingsbesluit geluid Omgevingswet zullen worden opgenomen over de doorgaande hoofdspoorwegen. Wij begrijpen dat de Invoeringswet en alle overige regelingen die daarbij worden gepresenteerd, ook aan een OIM-consultatie zullen worden onderworpen. NS zal graag in het kader van de t.z.t. te houden OIM-consultatie van deze instellingswet hierop reageren.

Overgangsrecht

Met betrekking tot het in de invoeringswetgeving vast te leggen overgangsrecht vraagt NS zich met enige zorg af of er geen problemen ontstaan in de periode dat de Omgevingswet al van kracht is terwijl er nog gewerkt moet worden met de huidige bestemmingsplannen, die alleen in naam en van rechtswege Omgevingsplan zijn geworden. Het overgangsrecht zal derhalve op dit aspect een regeling moeten bevatten om te voorkomen dat discrepantie of onduidelijkheid ontstaat. Ook zal zorgvuldig moeten worden gezien dat de duur van het overgangsrecht voldoende lang is om ongewenste gevolgen en onnodige kosten te voorkomen. Dit speelt bij projecten met een zeer lange doorlooptijd een rol.

Leges

De heffing van leges is nog onvoldoende transparant geregeld. NS geeft U ter overweging om in de Nota van Toelichting uitdrukkelijk uiteen te zetten waar leges voor zijn bedoeld, namelijk ter bestrijding van daadwerkelijk gemaakte kosten en waar ze niet voor zijn (onder meer: herverdeling van inkomen/vermogen). Wij verwijzen naar het recente arrest van het Gerechtshof Den Haag 7 september 2016, ECLI:NL:GHDHA:2016:2592.

Bovendien zou de hoogte van de leges naar beneden kunnen worden bijgesteld als gevolg van de hele stelselherziening van de Omgevingswet. Door de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen vervalt de toets aan het Besluit bouwwerken leefomgeving ("Bbl"). Door de invoeringswet vervalt (mogelijk en misschien deels) de toets aan het omgevingsplan. Daarvoor hoeven dan ook geen leges meer te worden geheven. Daarnaast begrijpt NS dat voor de omgevingsvergunning milieu straks ook leges geheven zouden mogen worden. Ook het legesverbod uit de Wet bodembescherming verdwijnt eveneens, op grond van de Aanvullingswet bodem. NS is geen voorstander van het uitbreiden van de grondslagen voor leges.

Positief is het voornemen om vast te leggen dat voor meldingen geen leges verschuldigd zijn (NvT Bbl, p. 205).

Participatie

In de Omgevingswet wordt ingezet op het bieden van mogelijkheden aan het publiek tot “vroegtijdige participatie”. Als dat betekent, dat er voorafgaande aan de mogelijkheid een zienswijze in te dienen op een ontwerpbesluit een extra inspraakronde rond komt, is dat een verzwaring van de huidige procedure. NS gaat daar niet vanuit. NS vindt het wel nuttig dat er een handreiking komt inzake de (benodigde) participatie die kan worden georganiseerd door de initiatiefnemer, afhankelijk van de aard en gevolgen van een project.

(Pseudo)regelgeving

NS kan niet overzien of en in hoeverre alle (pseudo)regelgeving die bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt te vervallen inderdaad wel gemist kan worden. Het is niet duidelijk of Wij begrijpen dat bijvoorbeeld de brochure van de VNG "Bedrijven en milieuzonering" en de Handleiding Industrielawaai blijft bestaan om te vervallen. Kan daar duidelijkheid over worden verschaft? Het is voor NS van groot belang, dat voor alle emplacementen en ook voor de stations en de winkels op de stations overal in het land dezelfde regels gelden in vergelijkbare situaties. NS vreest dat door het laten vallen van (pseudo)regelgeving c.q. bepaalde regels uit het Activiteitenbesluit, in vergelijkbare gevallen per gemeente andere regels kunnen gaan gelden via de omgevingsplannen. Dit is in het kader van de voorzienbaarheid van regels niet gewenst. Hierdoor ontstaat extra regeldruk en een eventuele toename van lasten. Misschien is het mogelijk dat vanuit het Rijk voor bepaalde (pseudo)regelgeving alsnog instructieregels kunnen worden opgesteld.

Decentrale afwegingsruimte

De hoofdregel uit de Omgevingswet is 'decentraal, tenzij'. Het concept Omgevingsbesluit geeft invulling aan de 'tenzij' door helder te maken wat de uitzonderingen daarop zijn. Er is daarbij gezocht naar aansluiting op de huidige praktijk en verbetering. Voor het gebruik van spoorwegen is van belang, dat er in de praktijk regelmatig projecten zijn, waarvan plaatselijk de pijn wordt ervaren, maar waarvan evident is, dat het landelijke belang ervan (veel) groter is, dan het plaatselijk, gemeentelijk nadeel. Bovendien kan deze decentralisatie leiden tot een gebrek aan uniformiteit en transparantie. Regeldruk en lasten nemen onevenredig toe als in iedere gemeente andere voorwaarden gelden; dat wordt onwerkbaar. In die situaties moeten de bevoegdheden bij voorkeur niet liggen bij het plaatselijk bestuur, maar bij het Rijk.

Er moet in ieder geval een mogelijkheid zijn voor de rijksoverheid om regels en besluiten die als (hoofd)onderwerp hebben de hoofdrailinfrastructuur, de emplacementen, / rangeerterreinen en werkplaatsen die landelijk van belang zijn, door te zetten. Dat laatste kan via het Projectbesluit. Het is dan echter wel aan het Rijk om hier daadwerkelijk invulling aan te geven. Een meer structurele oplossing voor de spoorsector die ook meer rechtszekerheid biedt, zou kunnen zijn het vastleggen, dat de Minister bevoegd gezag is.

Overigens kan op grond van artikel 3.11 Omgevingsbesluit het bevoegd gezag ook worden overgedragen aan een ander bestuursorgaan, mits er instemming is van het andere bestuursorgaan ("flexibiliteitsregeling bevoegd gezag"). Is zo'n overdracht een besluit in de zin van de Awb waar rechtsbescherming tegen openstaat? Dat is niet duidelijk.

De definitie van een Projectbesluit kan mogelijk scherper. Zie artikel 4.5 Omgevingsbesluit jo. artikel 5.51 projectbesluit en definitie van projectbesluit in de bijlage bij de Omgevingswet en artikel 5.44 Omgevingswet. In toelichtende teksten wordt uitgelegd dat het projectbesluit alleen is bedoeld voor *"complexe projecten die voortvloeien uit de verantwoordelijkheid van rijk of provincies."* (factsheet) of *"ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt"* (brochure: *"de Omgevingswet in beeld"*, p. 19). *Een simpel project, een particulier project of een project van een gemeente of waterschap kan*

dus niet via een projectbesluit worden gerealiseerd. Indien dit klopt zou dit scherper kunnen worden geformuleerd, bij voorkeur in één definitie.

Aansluiting bij Europees rechtMilieueffectenrapportage

Met betrekking tot milieueffectenrapportage ("Mer") vereist de Europese Mer-richtlijn, dat een Mer(boordeling) wordt doorlopen in alle gevallen, dat belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten. Deze eis impliceert, dat de Mer-beoordelingsplicht niet mag worden beperkt tot vaste vooraf vastgelegde categorieën activiteiten. Onder het huidige recht is daarin voorzien; dit naar aanleiding van naar HvJ 15 oktober 2009, ECLI:EU:C:2009:630, AB/2009 m.nt. Backes. Zzie in het bijzonder rechtsoverwegingen 32-35.

In de Omgevingswet is de Mer-(beoordelings)plicht geregeld in artikel 16.43 en Hoofdstuk 9 (voor wat betreft projecten: Afdeling 9.2) en bijlage V bij het Ontwerp Omgevingsbesluit. Bijlage V beantwoordt in zoverre aan de hier besproken eis in de Mer-richtlijn, dat er geen drempels voor de Mer-beoordeling zijn opgenomen. Ook voorziet artikel 16.43 lid 3 Omgevingswet in de toets aan de (open) criteria van bijlage III bij de Mer-richtlijn; die toets is echter (ingevolge artikel 16.43 lid 1) beperkt tot de bij AMvB aangewezen projecten. NS ziet niet hoe in deze bepalingen is geborgd, dat activiteiten die tot geen van de in Bijlage V opgenomen categorieën behoren, maar waarvan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu niet kunnen worden uitgesloten, aan een Mer-beoordeling zullen worden onderworpen. Een tekst zoals het huidige artikel 2 lid 5 sub b Milieueffectrapportage zou duidelijker maken, dat het behoren tot de activiteiten die in bijlage V staan opgesomd niet het laatste woord is. Een andere oplossing zou zijn het opnemen van een vangnet-categorie "overige activiteiten waarvan niet kan worden uitgesloten dat ze belangrijke negatieve gevolgen zullen hebben voor het milieu."

Financiële zekerheid

Uit het Ontwerp Omgevingsbesluit blijkt dat in bepaalde gevallen via een voorschrift bij een omgevingsvergunning financiële zekerheid kan worden gesteld om financiële risico's af te dekken. NS is hier geen voorstander van. Hierdoor wordt een onderneming onnodig beperkt in financiële ruimte. Het nut en de noodzaak voor het opnemen van dit voorschrift is ook niet duidelijk.

Is dit een onderwerp mbt het Omgevingsbesluit waar we iets over zouden willen zeggen?

Zie regels 189 - 206 VNO reactie concept

Winkels en ander voorzieningen van NS op en rond stations

Moeten we hier nog iets over zeggen in lijn met VNO-reactie. Zie regels 104 - 118.

Onderhoudswerkplaatsen en wasinstallaties voor trein, tram en metro

De artikelen 3.243, 3.244 en 3.25 Besluit activiteiten leefomgevingen ("Bal") bevatten bepalingen voor onderhoudswerkplaatsen voor trein, tram en metro. Een geautomatiseerde treinwasinstallatie die zich op stuk spoor bevindt op het emplacement buiten de onderhoudswerkplaats, valt onder de reikwijdte van paragraaf 4.43 Bal (wasstraat).

Hierbij is kennelijk niet beoogd om strengere of andere, materiële criteria te introduceren met dan die thans op grond van het Activiteitenbesluit voor onderhoudswerkplaatsen gelden. Dit

uitgangspunt moet in het kader van de rechtszekerheid gehandhaafd worden in de definitieve toelichting bij het Bal.

Het onderhoud van spoorvoertuigen wordt beschouwd als een milieubelastende activiteit in de zin van artikel 2.1 Bal (Activiteiten die onder het toepassingsbereik van het Bal vallen). Volgens de toelichting op dit artikel gaat het daarbij uitsluitend om werkzaamheden "in de werkplaats". Onderhoud dat buiten een speciaal daarvoor ingerichte onderhoudswerkplaats plaatsvindt, valt niet onder deze bepaling. De vraag is echter waar precies de grens ligt? Valt onderhoud aan treinen die staan op een stuk spoor buiten de werkplaats maar dat wel deel uitmaakt van het werkplaatsterrein wel of niet onder de reikwijdte van deze artikelen?

Met betrekking tot de aan deze activiteiten te stellen eisen begrijpt NS dat onder het Bal de mogelijkheden voor maatwerk zijn verruimd ten opzicht van het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Mogelijk kan in de definitieve toelichting worden opgenomen dat het de bedoeling is om zeer terughoudend om te gaan met deze extra bevoegdheid. Hoofregel zou moeten zijn het toepassen van de regels zonder maatwerk.

Verduidelijking diverse begrippen in het Bal

Op een aantal plaatsen introduceert het Bal het begrip "locatie". Gezien het veelvoudige gebruik stelt NS voor om een definitie van "locatie" in het Bal op te nemen. Daarbij zou NS graag de visie van de opsteller van het Bal vernemen op de onderlinge relatie tussen de begrippen "activiteit", "activiteit, die activiteiten omvat (artikel 3.243)", en "functioneel ondersteunen" en (in tegenstelling tot?) "direct samenhangen."

NS ziet met belangstelling uit naar een heldere uiteenzetting van het verschil tussen activiteiten die op een locatie rechtstreeks samenhangen en elkaar ondersteunen etc. en daarmee een "milieubelastende activiteit" vormen enerzijds en het nu bekende (en door de rechter nauwkeurig afgebakende) begrip "inrichting". Zo mogelijk kan daarbij worden ingegaan op de voordelen van deze wijziging.

Daarnaast lijkt het niet gewenst als het Bal gaat leiden tot per gemeente verschillende bouweisen en duurzaamheidseisen ten aanzien van energiebesparing en duurzaamheid.

Vergunningsvrije bouwactiviteiten en gebruiksactiviteiten OVCP toegangspoorten

NS gaat ervan uit dat de huidige tekst in Bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht ("Bor"), Hoofdstuk II "*Categorieën, gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten geen omgevingsvergunning is vereist*" jo. artikel 2 lid 18 sub b van Bijlage II voldoende duidelijk is en integraal wordt overgenomen in de bijlage bij het Besluit *bouwwerken leefomgeving* ("Bbl"). NS gaat er daarbij vanuit dat de tekst van het artikel: "*een bouwwerk, geen gebouw zijnde, ten behoeve van tolheffing of het verschaffen van toegang tot het openbaar vervoer of openbaar vervoersgebouwen*" gelijk blijft en wordt geplaatst onder "*Categorieën gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiks-activiteiten geen omgevingsvergunning is vereist*". De systematiek blijft dan gelijk. In de (artikelsgewijze) toelichting op het Bbl kan dan worden aangegeven dat de OVCP-toegangspoorten hieronder vallen en dat deze vallen in de categorie van gevallen waarin voor bouwactiviteiten en planologische gebruiksactiviteiten geen omgevings-vergunning is vereist. NS gaat er daarbij vanuit dat niet zal worden verwezen naar een oude parlementaire toelichting bij het Bor, maar

dat het Bbl wordt voorzien van een ondubbelzinnig toelichting ten aanzien van OVCP-toegangspoorten.

Meldingsplicht

Een aantal regels uit het huidige Activiteitenbesluit gaat over naar het Bal, andere regels (geluid, geur en externe veiligheid) gaan naar instructieregels onder het Besluit kwaliteit leefomgeving ("Bkl"). Die keren dus weer terug via het omgevingsplan. Nieuw is het opnemen van een algemeen verbod in het omgevingsplan om een activiteit te starten zonder dit eerst te hebben gemeld. In het kader van de verplichting om te melden merkt NS het volgende op. Er dient duidelijk te worden vastgelegd wat de status is van een melding. Dit zodat duidelijk is wat de gevolgen zijn van het wel of niet melden en of er een bevestiging van de melding moet worden afgewacht of niet en wat de status daarvan is. Wel of geen Awb besluit (beschikking). Indien sprake is van een beschikking zou moeten worden vastgelegd binnen welke termijn deze dient te worden genomen en bij gebreke waarvan de melding wordt geacht te zijn goedgekeurd. Dan weet de initiatiefnemer waar hij aan toe is. Z(zie o.a. over de melding de conclusie van Widdershoven: ECLI:NL:RVS:2014:4116 en de daaruit voortvloeiende uitspraak ABRvS 14-01-2015, AB 2015/218.). Dit moet duidelijk worden geregeld.

Archeologie

Op bladzijde 151 van de algemene toelichting bij het Bkl wordt aangegeven dat technische (bouw)voorschriften in verband met archeologische waarden opgelegd kunnen worden. Dat is op zich niet nieuw. Wel is het zo dat deze regels tot enorm hoge (bouw)kosten of vertragingen in (aanvraag- of bouw)proces kunnen leiden. NS meent dat een gemeente deze regels extra zal moeten onderbouwen. Toetsbaar moet zijn of een gemeente voor de minst ingrijpende regels en meest efficiënte oplossing kiest. Dit uitgangspunt zou kunnen worden vastgelegd. In artikel 4.2 Bkl is bijvoorbeeld een vergelijkbare (kosten)toets opgenomen (voor programma's). NS verzoekt om een passage met deze strekking toe te voegen aan de tekst en toelichting met betrekking tot archeologie.

Kostenverhaal

NS leidt uit de NvT op het Omgevingsbesluit af dat de in bijlage IV bij dit besluit aangewezen kostensoorten grotendeels overeen met de kostensoorten die in het voormalige Besluit ruimtelijke ordening waren opgenomen. De toevoeging van een extra kostenpost "*kosten noodzakelijk in het belang van de fysieke leefomgeving*" kan beter worden weggelaten. *Deze is dusdanig ruim geformuleerd dat dit een open post wordt. Wanneer is er sprake van een belang? Wat is noodzakelijk? En het begrip fysieke leefomgeving is heel breed. Daarnaast zit de kostenpost sloopkosten er integraal in. Zonder dat ze samen hoeven te hangen met het in ontwikkeling brengen van gronden (nu of in de toekomst). Dat is te ruim.*

Daarnaast kan de huidige systematiek uit de grondexploitatiewet met betrekking tot het vereiste van een duidelijke exploitatieopzet (rekenregels), een duidelijk afgebakend exploitatiegebied (in plaats van een mogelijk ruimer begrip zoals "locatie"), het leerstuk 'macroaftopping', het onderscheid tussen binnenplans- en gebiedsoverstijgend en de getaxeerde inbrengwaarde worden gehandhaafd. Het is NS nog niet duidelijk hoe de regeling inzake kostenverhaal er uiteindelijk uit gaat zien, ook in relatie tot de concept Aanvullingswet grondeigendom (artikel 13.14). De verhouding tussen artikel lid 1 en lid 2 van dat artikel is niet duidelijk. Daarnaast zal er ingevolge lid 3 nog een algemene maatregel van bestuur worden opgesteld. Het zou goed zijn als artikel 13.14 en de algemene maatregel van bestuur

aansluiten op de huidige systematiek. Ook met inachtneming van het algemene uitgangspunt dat niet meer kosten verhaald kunnen worden dan dat er profijt is c.q. opbrengsten zijn als die lager zijn dan het profijt.

Praktische voorstellen

Tenslotte doen wij graag drie suggesties van praktische aard:

Verbeter de toegankelijkheid

Een grote hoeveelheid nu nog bestaande lagere regelgeving wordt op een geharmoniseerde wijze gestroomlijnd en ondergebracht in deze vier AMvB's. Dat is een verbetering die NS toejuicht.

Niettemin bevatten de bepalingen uit de Omgevingswet en onderhavige AMvB's veel verwijzingen naar andere bepalingen en naar andersoortige documenten, zoals NEN 5725 en 5740 (zie artikel 5.2, bodemonderzoek), NTA 8029 (artikel 5.13), AS SIB 6700 en BRL SIKB 7700 (artikel 5.16), de BBT conclusies van artikel 13 leden 5 en 7 van de Richtlijn Industriële Emissies (artikel 5.18a), de lange reeks ISO- en NEN-normen die in artikelen als 4.263 (normbladen bemonstering, conservering en analyse) 4.268, 4.281 en 5.26 (meetmethoden) wordt genoemd. Samen met de keuze voor korte teksten maakt dit de regelgeving niet makkelijk leesbaar en niet goed toegankelijk.

Het zou de gebruiker kunnen helpen indien het Ministerie toelichtende documentatie ter beschikking stelt met (eventueel per onderwerp) een geïntegreerde lijst van begrippen, hun betekenis en de plaats in de regelgeving, waar dit onderwerp primair wordt geregeld.

Daarnaast is het wenselijk als de overheid de vrije (d.w.z.: gratis) toegang zou bieden tot alle documenten, waarvan zij zelf het gebruik verplicht stelt. Dit is een onderwerp dat met betrekking tot NEN-normen tot aan de Hoge Raad is uitgeprocedeerd, met een afloop in het voordeel van de Staat. Naar het oordeel van NS is het thans aan de wetgever om te bepalen dat ook dergelijkeniet alleen de dwingende NEN-normen maar alle NEN-normen algemene verbindende voorschriften waar in regelgeving naar wordt verwezen, kosteloos aan een ieder ter beschikking worden gesteld.

Maak een lijst van (niet)appellabele besluiten

Wij stellen voor een lijst op te stellen met typen beslissingen die kwalificeren als een 'besluit' in de zin van de Algemene wet bestuursrecht met rechtsbescherming en een lijst van besluiten waarvan niet evident is dat dit besluiten zijn waar rechtsbescherming tegen open staat. Voorbeelden zijn het flexibiliseringsbesluit tot overdracht van bevoegdheid op grond van artikel 5.16 Omgevingswet en de voorkeursbeslissing als bedoeld in afdeling 4.1 Omgevingsbesluit.

Maak een transponeringstabel

Voorts stellen wij voor om een transponeringstabel op te stellen, waarmee bepalingen uit de "oude regelgeving" gekoppeld worden aan de nieuwe bepalingen uit de Omgevingswet en de voorliggende regelgeving. Dit maakt deze nieuwe regelgeving veel toegankelijker. Ook helpt dit om vigerende en ook onder het nieuwe recht nog relevante rechtspraak te koppelen aan de nieuwe bepalingen.

Tot slot

Tot zover onze opmerkingen en suggesties in het kader van deze consultatie. Uw bevindingen naar aanleiding hiervan en van de inbreng van andere partijen zien wij met veel belangstelling tegemoet. NS zou het zeer op prijs stellen ook in een latere fase betrokken te blijven bij de verdere uitwerking van deze regelgeving.

Mocht u naar aanleiding van deze reactie vragen of opmerkingen hebben, dan kun u contact opnemen met mevrouw mr P. Postuma (06 16471099) of met ondergetekende (06 55743900).

Met vriendelijke groet, Met vriendelijke groet, Met vriendelijke groet,

Adriaan Hagdorn
Bedrijfsjurist Adriaan Hagdorn
Bedrijfsjurist Adriaan Hagdorn
Bedrijfsjurist